

продукції всіх продавців над ринком. Методика оцінки повинна враховувати специфічні вимоги та переваги конкретного ринку та його секторів;

– при прогнозуванні витрат за періодами експлуатації проекту диференційовано враховувати інфляцію з різних елементів;

– уточнити перелік оціночних показників та методики розрахунку деяких з них, у тому числі слід передбачити розрахунок змін вихідних даних для забезпечення терміну окупності інвестицій, що не перевищує узгодженого терміну повернення кредиту або необхідний термін окупності власних інвестицій [2].

Підвищенню ефективності інноваційної діяльності сприятиме вирішення наступних організаційних питань:

– для своєчасного вжиття заходів щодо усунення негативних змін показників бізнес-плану інновації у процесі її експлуатації потрібно організувати оперативний та прогнозний розрахунок показників життєвого циклу, конкурентоспроможності, ефективності інвестицій та беззбитковості проекту, а також прогнозування значень вихідних даних для розрахунку цих показників;

– створення комплексу відповідних пакетів прикладних програм;

– для забезпечення відтворювальної функції інвестицій необхідно створити сприятливий інвестиційний клімат та ефективний інноваційний механізм на основі інформаційної бази, що включає дані щодо різних рівнів управління інноваційною діяльністю [3].

Ці положення становлять теоретичне підґрунтя методичного забезпечення оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємств.

#### **Список використаних джерел:**

1. Федулова І.В. Дослідження інноваційної активності промислового підприємства. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/79662926.pdf>
2. Ватаманюк-Зелінська У.З., Штундер І.М., Гаврилук С.О. Тенденції формування та виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. Інноваційна економіка. 2022. №4 URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/976/109> (дата звернення 22.10.2023р.)
3. Чорна М. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств : монографія / М. В. Чорна, С. В. Глухова. – Харків : ХДУХТ, 2012. – 210с. ISBN 978-966-405-267-9

## **АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ ІНТЕРНЕТ-ПОСЛУГ В УКРАЇНІ**

*Можайкіна Н. В., канд. екон. наук, доцент, Фурман О. В., бакалавр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова*

Інтернет утворює глобальний інформаційний простір, служить фізичною основою для Всесвітньої павутини та багатьох інших систем (протоколів) передачі, зберігання даних. Ринок інтернет-послуг розширюється: з'являється все більше пропозицій, спектр послуг провайдерів стає доступнішим.

Масове використання можливостей, що пропонуються мережею Інтернет, спричинило різні трактування інтернет-послуг та їх класифікації. Більшість

авторів визначають інтернет-послуги як здійснення певних дій (діяльність) з інформацією на базі використання мережі Інтернет. У цьому випадку інтернет-послугою є розміщення інформації в мережі Інтернет, а сама пропонована послуга такої може і не бути. Відповідно до загальної теорії послуг, результатами послуги може бути новий об'єкт або змінений стан існуючого об'єкта — майна, людини, його свідомості чи інформації. В Інтернеті єдиним об'єктом обміну та управління є інформація [1]. Таким чином, інтернет-послуги — це сукупність дій з пошуку, обробки, передачі, надання доступу, розміщення, розповсюдження, зберігання інформації в інформаційно-комунікаційній мережі Інтернет на запит та на користь споживачів

За останні п'ять років кількість користувачів мережі Інтернет зросла понад 75%, у 2023 році вона становила близько 5,16 мільярда осіб, що становить близько 64,4% населення планети [1]. Кількість користувачів інтернету на підконтрольній Україні території віком від 14 до 70 років у 2023 році становить 18 млн людей. Це на 24% менше, ніж до повномасштабного вторгнення [2]. Згідно з дослідженнями GWI, головні цілі використання інтернету сучасниками такі: пошук інформації – 57,8%; зв'язок з друзями та сім'єю – 53,7%; вивчення новин та поточних подій – 50,9%; перегляд відео – 49,7% [1].

Численність та різноманітність послуг обумовлює необхідність їх класифікації за ознаками, що враховують їх сутність та специфіку. Класифікація дозволяє виділити відмінні риси кожного виду послуг, визначити специфіку методів бухгалтерського обліку, оцінки, калькуляції тощо.

Найчастіше інтернет-послуги класифікують за «видом інформаційного процесу». Відповідно до даної класифікації виділяються:

- послуги хостингу, які являють собою надання у користування серверного простору;
- послуги підключення до служб зв'язку та комунікаційних послуг;
- послуги підключення користувача до поштового сервера;
- послуги з передачі, розповсюдження, зберігання, використання, захисту інформації;
- послуга отримання доступу до хмарних обчислень [1].

Виходячи з класифікації інтернет-послуг різних авторів можна зробити висновок, що всі вони пов'язані з інформацією мережі інтернет. За діями, які здійснюються з інформацією в мережі Інтернет, вважаємо раціональним виділити такі види інтернет-послуг:

- з розміщення та зберігання інформації (хостинг);
- по обміну інформацією (електронна пошта, служби миттєвої відправки повідомлень);
- з передачі інформації (інтернет-реклама, пошукові системи);
- надання доступу до інформації (надання доступу до мережі інтернет).

Інтернет постійно надає користувачам багато інтернет-послуг, які постійно впливають на різні сфери життя, включаючи економіку, політику, науку та освіту. Для виробників та постачальників електронна комерція – це просування та надання своїх товарів чи послуг через інтернет, а для покупців

(клієнтів) – це перегляд торгових пропозицій, вибір, замовлення та оплата прямо в мережі. В Україні кількість онлайн-покупок до кінця 2022 року майже досягла рівня 2021 (77% від його показників), незважаючи на війну та важку ситуація в економіці [3].

Очевидно, що такий сегмент ринку дає величезну кількість можливостей виробникам: пошук потенційних партнерів, клієнтів та інвесторів, розміщення інформації про свій товар або послугу за ціною, нижчою, ніж з використання інших рекламних носіїв (реклама в ЗМІ, зовнішня реклама тощо), оперативне вивчення попиту та швидка адаптація у відповідь на зміну ринкової чи конкурентної ситуації. Однак на даному етапі розвитку існує ряд проблем, які спонукають споживача не довіряти онлайн-маркетингу: по-перше, питання безпеки, споживачі бояться робити покупки в Інтернет, оскільки не впевнені, що їхня особиста інформація залишиться конфіденційною; по-друге, якість товару, який завжди відповідає рекламі; по-третє, недоліки, що заважають залучати потенційних покупців.

Через відносну новизну запровадження такого роду бізнесу виникають різні недоліки. Так основними користувачами такого роду покупок, звичайно, є молодь і люди середнього віку, тому що вони розуміють, що це економить час, що можна знайти необхідний товар, не виходячи з дому. Що стосується людей похилого віку, то очевидно, що їм звичніше здійснювати покупки стандартним шляхом. За інформаційними даними 74% людей віком 18-35 років регулярно заходять до Інтернету та відвідують всілякі сайти; 60% людей 60-70 років не мають бажання користуватись таким джерелом придбання товарів; 69% опитаних хоч раз купували через Інтернет.

Бізнес в Інтернет, особливо інтернет-маркетинг, продовжуватиме розвиватися шаленими темпами. Безперечно, інтернет-реклама має високі показники ефективності, що щорічно підтверджується великими рекламодавцями. Однак сьогодні у зв'язку з новизною цього напрямку та невеликим досвідом використання подібних інструментів у рекламодавців витрати на інтернет-маркетинг рідко перевищують рівень 6-8% бюджету на рекламу. Пов'язано це з недовірою до всього нового.

Незважаючи на недоліки, інтернет-послуги також використовуються і в державних установах. 27 серпня 2020 року введений у дію «Гід з державних послуг» – офіційний інформаційний онлайн-портал про всі сервіси та державні послуги в Україні, що надаються органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Він дає змогу зберігати водійське посвідчення, внутрішній і закордонний паспорти й інші документи в смартфоні, а також передавати їхні копії при отриманні банківських чи поштових послуг, заселенні в готель і в інших життєвих ситуаціях. Також через Дію можна отримати такі послуги як є Малютко (комплексна послуга при народженні дитини), зареєструвати бізнес і ФОП онлайн, сплачувати податки й подавати декларації, підписувати будь-які документи, змінювати місце реєстрації тощо. До 2024 року планується перевести 100 % державних послуг у Дію [4].

Сучасні банківські системи віддаленого банківського обслуговування надають такі послуги: віддалений моніторинг рахунків, який дає можливість

клієнту отримувати інформацію щодо рахунків у банку; управління рахунками (поточним, депозитним, картковим), кредитування, страхування, замовлення і блокування банківської пластикової картки, ведення персональних фінансових операцій [5].

В Україні послуги Internet-банкінгу надають банки Райффайзен Банк Аваль, Львів, Приватбанк, Кредит пром-банк тощо. У розвинених країнах світу Інтернет-страхування розвивається швидкими темпами. Страхові послуги, які пропонують страховики через мережу Інтернет в Україні, включають майнове, особисте страхування та страхування відповідальності. При цьому, найбільшою популярністю в Україні серед продажів через Інтернет користуються такі продукти як страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів, туристичне страхування, медичне страхування, страхування від нещасних випадків, страхування майна фізичних осіб [6, с. 100].

Ринок інтернет-послуг в Україні має великий потенціал для зростання. Швидкому зростанню кількості користувачів послугами Інтернет сприяють простота використання і невисока вартість. За останні півтора роки в Україні зроблено низку важливих кроків на шляху до Єдиного цифрового ринку ЄС. Серед найважливіших факторів, що створюють позитивні перспективи для цифрової євроінтеграції:

- законотворчі передумови: створення та активна діяльність Комітету з цифрової трансформації Верховної Ради України;
- інституційні передумови: створення та активна діяльність Міністерства цифрової трансформації України, призначення заступників міністрів з цифрового розвитку в усіх міністерствах України;
- зовнішньополітичні передумови: діяльність програми підтримки з боку ЄС «EU4Digital: підтримка цифрової економіки та суспільства у Східному партнерстві», розробка Стратегії («дорожньої карти») інтеграції України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу у тісній співпраці з представниками відповідних структурних підрозділів Європейської комісії.

Створення сприятливих умов для ведення бізнесу, широке розповсюдження Інтернету на найвіддаленіші території, висока швидкість та якість передачі даних у будь-якій точці України створять у майбутньому передумови для переходу економіки на інноваційно-технологічну основу. Проникнення швидкісного Інтернету сприятиме також широкому доступу користувачів у сільській місцевості до адміністративних інтернет-послуг, а також користуватися інтернет-послугами у різних сферах [7, с. 11]. Результати аналізу поточної ситуації в Україні та європейських тенденцій показують найбільш актуальні кроки, які мають бути здійснені ключовими урядовими інституціями в рамках кожного напрями цифрової трансформації у найближчій перспективі.

#### **Список використаних джерел:**

1. We are social 2023: соціальні мережі, інтернет та тенденції електронної комерції. URL: <https://elit-web.ua/ua/blog/we-are-social-2023#:~:text=Населення%20планети%20станом%20на%20початок,%2C4%25%20населення%20планети> (дата звернення 23.10.2023 р.).

2. Як змінився український інтернет та диджитал-маркетинг у 2023 році. URL: <https://speka.media/yak-zminivsyia-ukrayinskii-internet-ta-digital-marketing-u-2023-roci-doslidzennya-newage-v5n8xv> (дата звернення 23.10.2023 р.)

3. Як змінився ринок онлайн-торгівлі в Україні у воєнний рік. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/consmarket/yak-zminivsyia-rinok-e-commerce-v-ukrajini-v-2022-roci-naupopulyarnishiy-tovar-rozmir-serednogo-cheka-50300404.html#:~:text=До%20кінця%202022%20року%20кількість,платформою%20OLX%20та%20компанією%20CBR> (дата звернення 23.10.2023 р.)

4. Дія. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Дія\\_\(сервіс\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Дія_(сервіс)) (дата звернення 29.10.2023 р.)

5. Організація надання банківських послуг через Internet. URL: [https://pidru4niki.com/14350722/informatika/organizatsiya\\_nadannya\\_bankivskih\\_poslug\\_cherez\\_internet](https://pidru4niki.com/14350722/informatika/organizatsiya_nadannya_bankivskih_poslug_cherez_internet) (дата звернення 29.10.2023 р.)

6. Пікус Р. Розвиток фінансових послуг з інтернет-страхування. Стр. 100. URL: [https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40888/2/MNPK\\_2023\\_Pikus\\_R-Development\\_of\\_financial\\_services\\_99-101.pdf](https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40888/2/MNPK_2023_Pikus_R-Development_of_financial_services_99-101.pdf) (дата звернення 29.10.2023 р.)

7. Полтавець Л. Л. Статистичний аналіз розповсюдження Інтернету в Україні. Науковий вісник національної академії статистики, обліку та аудиту, 2018, № 3. С. 11. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d7387cd3-cf6c-4800-b700-113efad5c6ec/content> (дата звернення 29.10.2023 р.)

## **РИНОК ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ**

*Момот Т. В., д-р екон. наук, проф., Магденко А. Ю., бакалавр,  
Харківський національний університет міського господарства  
імені О. М. Бекетова*

Війна та нестабільність на сході України стали серйозним викликом для ринку інвестицій та підприємницької діяльності в країні. Це призвело до значного зменшення прямих іноземних інвестицій в Україну, оскільки інвестори стурбовані ризиками та нестабільністю, що супроводжується воєнним станом. Війна вносить внутрішні ризики для бізнесу, включаючи можливість обстрілів, проблеми з постачанням та загрози безпеки для персоналу. Це змушує бізнес переглядати бізнес-стратегію щодо розвитку власних підприємств та розглядати альтернативні локації для зменшення ризиків та забезпечення стабільності.

Важливість залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України в умовах війни є надзвичайно важливою. Це зумовлено тим, що такий вид інвестицій дозволяє реалізовувати великі та стратегічно важливі проекти для забезпечення обороноздатності країни під час воєнного стану та подальшого швидкого відновлення в мирний час, сприяє розвитку інфраструктури, а також сприяє створенню робочих місць та підвищенню рівня зайнятості. Залучення прямих іноземних інвестицій також вносить суттєвий внесок у розвиток країни через передачу нових технологій та практик корпоративного управління. Це сприяє підвищенню ефективності виробництва та конкурентоспроможності, розвитку інноваційного середовища та підвищенню якості продукції.